

Bible

ta biblia

Biblia sacra, Scriptura sacra
(sancta)

Písmo, Boží slovo, Kniha knih

Křesťanství

Starý zákon (Vetus Testamentum):

Pentateuch: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, Historické knihy: Jozue, Kniha soudců, Rút, Samuelovy, královské, letopisů (Paralipomenon), Ezdráš, Nehemjáš, Tóbijáš, Júdit, Ester, 1. a 2. kniha Makabejská

Knihy básnické a mudroslovné: Jób, Žalmy, Přísloví, Kazatel, Píseň písní, Kniha Moudrosti, Sírachovec

Prorocké knihy: Izajáš, Jeremjáš, Pláč, Kniha Bárukova, Ezechiel, Daniel, Ozeáš, Jóel, Ámos, Abdijáš, Jonáš, Micheáš, Nahum, Abakuk, Sofonjáš, Ageus, Zacharjáš, Malachiáš

Křesťanství

Nový zákon (Novum Testamentum):

Evangelia: evangelium podle sv. Matouše, evangelium podle sv. Marka, evangelium podle sv. Lukáše, evangelium podle sv. Jana

Skutky apoštolské

Listy: Římanům, 1. a 2. list Korintským, Galatským, Efezským, Filipským, Koloským, 1. a 2. list Tesalonickým, 1. a 2. list Timoteovi, Titovi, Filemonovi, Židům, list sv. Jakuba, 1. a 2. list sv. Petra, 1., 2. a 3. list sv. Jana, list sv. Judy

Zjevení Janovo (Apokalypsa)

Septuaginta (LXX)

překlad Starého zákona
do řečtiny

Codex Sinaiticus, Londýn, Brit. Lib. Add.
43725
2. pol. 4. stol.

Latinské překlady Bible

Vetus Latina: versio Itala, versio Afra

Vulgáta: Eusebius Sophronius Hieronymus (347–420)

Correctio Bibliae Parisiensis

Sixtina (1590)

Sixtoclementina (1592)

Neovulgata, Nova Vulgata (1926, 1979)

Stuttgartské vydání (1969) – *Biblia sacra iuxta vulgatum versionem*

tzv. *Codex gigas*

Bible – vybrané české překlady

První redakce: bible leskovecko-dráždánská (1360),
litoměřicko-třeboňská (1414), hlaholská (1416), olomoucká
(1417)

Druhá redakce: bible boskovická

Bible kralická neboli *Šestidílka*

Jan Blahoslav – Nový zákon (1564)

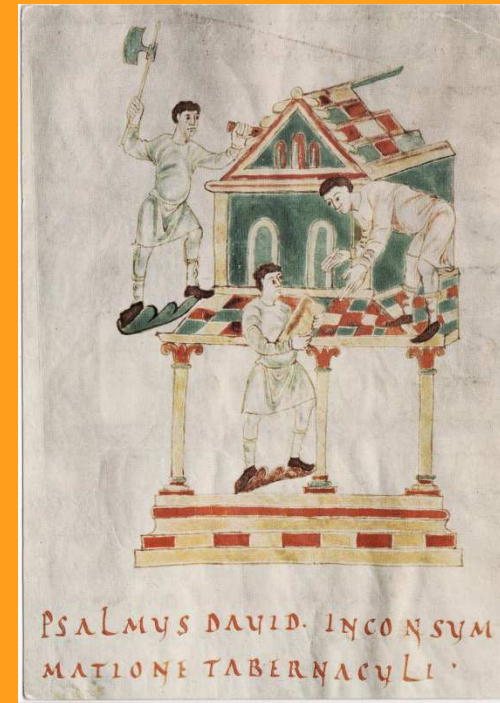
Jednota bratrská – Starý zákon, 5 dílů (1579–
1594)

Barokní bible: svatováclavská (1677–1715)

Český ekumenický překlad (1961–1979)

Raný středověk- Itálie, Galie

- benediktinské kláštery
- Benedikt z Nursie (5./6. stol.)
 - 529 klášter Monte Cassino
 - *ora et labora*
- Cassiodorus
 - ca. 540-554 Vivarium
 - *Institutiones divinarum et humanarum (saecularium) litterarum*

Cassiodorus, *Institutiones*

- *Quapropter toto nisu, toto labore, totis desideriiis exquiramus, ut ad tale tantumque munus Domino largiente pervenire mereamur. Hoc enim nobis est salutare, proficuum, gloriosum, perpetuum, quod nulla mors, nulla mobilitas, nulla possit separare oblivio, sed in illa suavitate patriae cum Domino faciet aeterna exultacione gaudere.*
- *Tot enim verbera Satanias accipit, quot antiquarius Domini verba describit.*

(Migne, Patrologia Latina 70, col. 1142, 1145)

Mapa benediktinských klášterů

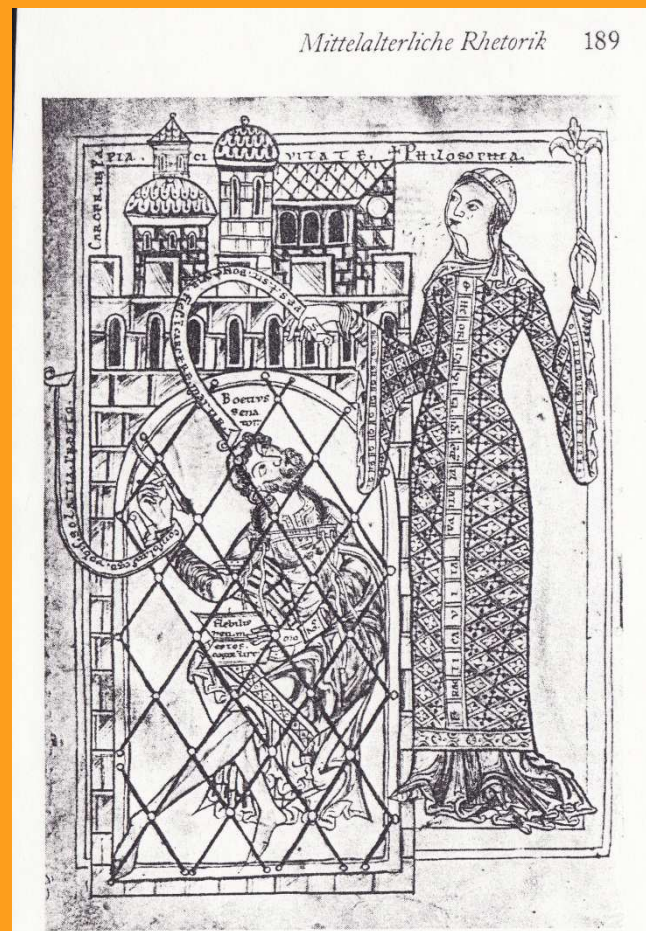

Anicius Manlius Severinus Boethius (asi 480–524)

De institutione arithmetica
De institutione musica
překlady Aristotela

***De consolatione philosophiae*
(523–524)**

Boethius v žaláři a personifikovaná Filosofie
rukopis ze 13. stol. z kláštera Aldersbach
Mnichov, Bayerische Staatsbibliothek

Raný středověk - Itálie

- Flavius Magnus Aurelius Cassiodorus Senator (před 490 – po 580)
 - *De origine gestisque Getarum*
 - *Expositio Psalmorum*
 - *Institutiones divinarum et humanarum (saecularium) litterarum*
- Benedikt z Nursie (asi 480–547)
 - *Regula Benedicti*
- Řehoř Veliký (540–604)
 - *Moralia in Iob*
 - *Dialogorum libri IV*

Raný středověk - Galie

- Iohannes Cassianus, *De institutis coenobiorum*
- Řehoř Tourský (538–594)
 - *Historia Francorum (Historiarum libri X)*
- Venantius Fortunatus (ca. 530 – po 600)
 - *Carminum libri XI*
- *Fredegardova kronika*
- Arbeo z Freisingu
 - *Vita Heimrami* (Legenda o sv. Jimramovi)
- *visiones* – vidění
 - *Visio Baronti*
- Virgilius Maro Grammaticus
 - *Epistolae*
 - *Epitomae*

Raný středověk - Hispánie

- Martin z Bragy († 580)
 - De correctione rusticorum
- Isidor ze Sevilly (po 560–633)
 - *Etymologiarum sive Originum libri XX*
 - *De differentiis verborum*
 - *De natura rerum (Liber rotarum)*
 - *Synonyma*
 - historiografické spisy (*Historia Gothorum, Vandalorum et Sueborum*)
- Toledo: Eugenius, Ildefons, Julianus
- tzv. mozarabské hymny

Raný středověk – Irsko

- *Liber hymnorum*
- *Hisperica famina*
- Columbanus Mladší (6./7. stol.)
 - *Regula monachorum*
 - listy
 - básně
- sv. Havel
- *Navigatio Brendani*

Navigatio Brendani

Raný středověk - Británie

- Gildas Sapiens (504–570)
 - *De excidio conquestuque Britanniae*
- Adamnanus (623/4–704)
 - *Vita sancti Columbae*
- Aldhelm z Malmesbury (ca. 639–709)
 - *De virginitate (De laudibus virginum)*
- misionáři: Bonifatius (Wynfrid)
- Beda Ctihodný (672/3–735)

sv. Bonifatius

Beda Venerabilis (672/3–735)

- gramatické učebnice
 - *De metrica ratione*
- historická díla – chronologie, kosmografie
 - *De temporum ratione*
 - *De natura rerum*
- historická díla – hagiografie, historiografie
 - *Historia ecclesiastica gentis Anglorum*
 - *Vita Cuthberti metrica*
- teologie

